

Kazan
Federal

KASBIY PEDAGOGIK MAHORAT: ILG'OR TAJRIBALAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ МАСТЕРСТВО: ПЕРЕДОВОЙ ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ

PROFESSIONAL PEDAGOGICAL SKILLS: ADVANCED PRACTICES AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT

**XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI
ILMIY MAQOLA VA TEZISLAR TO'PLAMI
2025 yil 12-13 may**

Guliston– 2025

**OLIIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**GULISTON DAVLAT
PEDAGOGIKA INSTITUTIDA**

KASBIY PEDAGOGIK MAHORAT: ILG'OR TAJRIBALAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

**ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ
МАСТЕРСТВО: ПЕРЕДОВОЙ ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ
РАЗВИТИЯ**

**PROFESSIONAL PEDAGOGICAL SKILLS: ADVANCED
PRACTICES AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT**

**XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI
ILMIY MAQOLA VA TEZISLAR TO'PLAMI
2025 yil 12-13 may**

Guliston– 2025

“Kasbiy pedagogik mahorat: ilg‘or tajribalar va rivojlanish istiqbollari” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasiya maqola va tezislar to‘plami. 2025 yil 12 may. – 610 b. Konferensiya ilmiy maqola va tezislar to‘plami GDPI rasmiy saytida (www.gspi.uz) Google Scholar tizimiga bog‘langan holda e‘lon qilinadi.

Ushbu ma‘ruzalar to‘plami o‘zida O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning “2022 — 2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida” Farmoni, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5847-sonli farmonida belgilangan vazifalar oliy ta‘lim samaradorligini oshirishda olib borilayotgan ishlar natijalarini amaliyotga tatbiq etishga bag‘ishlangan ilmiy taklif va amaliy tavsiyalarini mujassam etgan.

Konferensiya kun tartibiga kiritilgan masalalarning yechimidan ko‘zlangan maqsad oliy ta‘lim tizimida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar, uzluksiz ta‘lim tendensiyalari va zamonaviy yondoshuvlar, raqamli ta‘lim muxitida pedagoglarning kasbiy mahoratini oshirish masalalari, pedagogik mahorat va tarbiya pedagogikasini rivojlantirishda ilg‘or xorij tajribalaridan foydalanish, uzluksiz ta‘lim tizimida samaradorlikni oshirishning psixologik imkoniyatlarni takomillashtirish, ilg‘or xorijiy tajribalarni milliy ta‘lim-tarbiya tizimiga tatbiq etish, tizimli o‘rganish, tahlil qilish hamda ularning yechimi yuzasidan innovatsion va texnologik g‘oyalar bilan fikr almashadigan muloqot markazlariga aylantirish va bu borada professor-o‘qituvchilar tashabbuskorligini oshirish masalalariga jamoatchilik diqqatini qaratishdan iboratdir.

To‘plamdan qo‘llanma sifatida pedagogik ta‘lim yo‘nalishida tahsil olayotgan bakalavr va magistratura bosqichidagi talaba-mutaxassislar, uzluksiz ta‘lim tizimning barcha tizimida faoliyat yuritayotgan o‘qituvchilar, tadqiqotchilar, shu sohada faoliyat yuritayotgan mutaxassislar foydalanishlari mumkin.

To‘plam tahrir hay‘ati qarori bilan chop etishga tavsiya etilgan.

Tahrir hay‘ati raisi:

Karshibayev J.X.- Guliston davlat pedagogika instituti
rektori, biologiya fanlari doktori, professor.

Mas’ul muharrir – p.f.f.d, dotsent Nurumbekova Y.A.

Tahrir hay‘ati:

Filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent Ayaqulov N.A.

Pedagogika fakulteti dekani, dotsent Boymatov N.M

pedagogika fanlari nomzodi, dotsent Ergashev R.N.

pedagogika fanlari nomzodi, dotsent Isayeva G.P.

psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent Shukurova U.U

psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent Nazarova O.T.

pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent Xidirova M.Q.

pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent Kurbonova G.B.

Texnik muharrir:

Mansurova O.

Dizayner:

Mamarasulov S.

Mazkur to‘plamga kiritilgan maqola va ma‘ruza tezislarida keltirilgan ma‘lumotlar hamda statistik ma‘lumotlarning haqqoniyligi uchun mualliflar mas’uldirlar.

© - **Guliston davlat pedagogika instituti, 2025**

**GULISTON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI REKTORI
BIOLOGIYA FANLARI DOKTORI, PROFESSOR
J.X.KARSHIBAYEVNING**

KIRISH SO'ZI

Assalomu alaykum, konferensiya ishtirokchilari, mehmonlar va qadrli ustozlar!

Bugungi konferensiyada uzluksiz ta'lim tizimida o'quv yilining oxirgi oyi davom etayotgan bo'lishiga qaramasdan tashrif buyurgan va masofadan turib o'zining qimmatli vaqtini ayamadan ishtirok etayotgan kasbdoshlar, hamkorlarimiz, xususan xorijdan tashrif buyurgan va masofadan turib ishtirok etayotgan professor-o'qituvchilarga o'zimizning minnatdorchiligimizni bildiramiz.

Bugun jahonda ro'y berayotgan globallashuv jarayoni talabalarning bilish faoliyatiga qo'yiladigan kuchli talablar talabalarning tafakkur ko'nikmalarini rivojlantirishni talab qilmoqda. "4K: kritik tafakkur, kreativlik, kommunikatsiya, kolloboratsiya" ko'nikmalari butunjahon iqtisodiy forumida taqdim yetilgan ta'lim modelining asosiy g'oyasi hamda ta'lim tizimida yksak natijalarni ko'rsatib kelayotgan rivojlangan davlatlarda shu kompetensiyalarning hayotiy zaruratga aylanganligini ko'rsatib beradi. Bu esa, talabalar tafakkurini rivojlantirish, faoliyatini ongli tahlil qilish, loyihalashtirish, ijodiy qobiliyalarini namoyon etishga shart-sharoitlar yaratish asosida mahoratli, kreativ fikrlaydigan pedagoglarni tayyorlash va uzluksiz kasbiy rivojlanishning samarali texnologiyalarini ishlab chiqish zaruriyatini yuzaga keltiradi.

XXI asr fan-texnika, axborotlashtirish asri bo'lishligi bilan bugungi jadallashib borayotgan ilm-fan yutuqlari kechagi oldimizga qo'yilgan rejalarning natijasi sifatida namoyon bo'lmoqda. Hozirgi paytda dunyo miqyosida, xususan O'zbekistonning ijtimoiy taraqqiyotini yangi bosqichiga ko'tarilgani isbot talab etilmaydigan haqiqatga aylandi. Har qadamda yangilanish, ilm-fan yutuqlaridan samarali foydalanish, tasavvur qilish qiyin bo'lgan kashfiyot va bunyodkorlik na'munalari ko'z o'ngimizda paydo bo'lmoqda. Bu o'zgarishlar uchinchi uyg'onish davri imkoniyati sifatida tan olinmoqda. Ayniqsa, dunyo taraqqiyoti shiddati, unda kechayotgan voqealar rivoji barcha sohalar kabi ta'lim-tarbiya jarayoniga ham yangicha yondashuv, innovatsiyalarni tatbiq etishni taqozo etadi.

Bunday sharoitda jamiyat a'zolarining savodxonligi, bilimdonligi, aql-idrokining yuqori darajada bo'lishi katta ahamiyatga ega. Shu maqsadda yoshlarga beriladigan ta'lim-tarbiya tubdan isloh qilinmoqda. Innovatsion texnika va texnologiyalardan samarali foydalanish, axborot kommunikatsiya vositalarini qo'llash, eng kam vaqt va kuch sarflagan holda ulkan natijalarni qo'lga kiritish chora-tadbirlari amalga oshirilmoqda. Ayniqsa mutaxassis kadrlar tayyorlashga bo'lga ehtiyoj kun sayin ortib bormoqda. Mamlakatimizda oliy ta'lim tizimi misli ko'rilmagan darajada rivojlanish bosqichiga ko'tarildi. Son va sifat jihatidan mavjud ehtiyojlarni qondirish imkoniga ega bo'lmoqda. Bu yo'nalishdagi yutuqlar oliy o'quv

yurtlarida faoliyat yuritayotgan professor-o'qituvchilarning boy tajribalari va yuksak mahoratlari har taraflama bog'liq ekanligi ayni haqiqat hisoblanadi.

O'qituvchining muntazam o'z ustida ishlashi, kasbiy-pedagogik saviyasini rivojlantirib borishi, uzluksiz malakasini oshirishi davlat tomonidan qo'yilgan ijtimoiy buyurtma hisoblanadi.

O'qituvchi bir kun o'z ustida ishlamasa, maxsus tayyorgarlik ko'rmasa, unda o'qituvchilik mahorati so'na boshlaydi. Har bir o'tiladigan darsga, ta'lim-tarbiyaviy mashg'ulotga, ma'naviy-ma'rifiy tadbirga alohida tayyorgarlik ko'rilishi zarur. Bajariladigan ishning mazmun-mohiyatidan kelib chiqqan holda metodlar tanlanadi, vositalar tayyorlanadi, qanday shaklda va tartibda o'tkazishga aniqliklar kiritiladi. Bir so'z bilan aytganda, pedagogik jarayonning samarali bo'lishiga zamin hozirlanadi. Buning uchun o'qituvchi mukammal kasbiy-pedagogik tayyorgarlikka ega bo'lgan, mahorat qirralarini to'la egallangan, yoshlarga bilim berish va tarbiyalash metodikasini o'zlashtirgan bo'lmog'i kerak. Hozirgi raqamli ta'lim muhitida o'qituvchilar innovatsion texnologiyalar va suniy intellektni nazariy va amaliy asoslarini bilishi, amaliy faoliyatida ulardan samarali foydalana olishi talab etilmoqda. Ayniqsa, bu oliy ta'lim muassasalarida yanada muhim ahamiyat kasb etadi. Ta'lim tizimida dolzarb sanalgan pedagogik mahorat hozirgi paytgacha kelib bir necha bor ortiq bo'lishi hayotiy ehtiyojga aylandi.

Birinchidan, o'quvchi-yoshlarga ta'lim-tarbiyani yuqori darajada berish, kasbiy va shaxsiy fazilatlarni tarkib toptirish bo'lsa; ikkinchidan, pedagogik va axborot kommunikatsiya texnologiyalaridan ustalik bilan foydalanish, ko'zlangan natijani qo'lga kiritish; uchinchidan, yangilikka intiluvchan, innovatsiyalarni qo'llaydigan, o'zi yangiliklar yaratadigan ijodkor va bunyodkor bo'lishi talab etiladi.

O'qituvchi barkamol avlod ta'lim-tarbiyasi uchun javobgar shaxs bo'lib, nafaqat ma'naviy-axloqiy madaniyati bilan atrofdagilarga o'rnak bo'lishi, shu bilan birga, pedagogik mahoratini ham namoyon eta olishi, yetuk o'qituvchi sifatida malakali kadrlarni tayyorlash ishiga o'zining munosib hissasini qo'shishi zarur.

Pedagogik mahoratga ega bo'lish, o'qituvchi uchun ta'lim-tarbiya samaradorligini ta'minlovchi zamin bo'libgina qolmasdan, ayni vaqtda uning jamiyatdagi obro'-e'tiborini ham oshiradi, o'quvchilarga unga nisbatan hurmat yuzaga keladi. Kasbiy mahoratni oshirish yo'lida amaliy harakatlarni tashkil etish pedagogik faoliyatda yo'l qo'yilgan yoki qo'yilayotgan xatolardan holi bo'lish, o'quvchilar, hamkasblar hamda ota-onalar bilan munosabatda muvaffaqiyatlarga erishish imkoniyatini yaratadi.

O'z davrlarida Abu Nasr Forobiy, Yusuf Xos Hojib, Sa'diy Sheroziy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino, Alisher Navoiy, Husayn voiz Koshifiy, Abdulla Avloniy va boshqalar o'z asarlarida o'qituvchilik kasbi, uning mashaqqatlari, shuningdek, o'qituvchi shaxsida aks etishi zarur bo'lgan sifatlar xususida qimmatli ma'lumotlarni o'z asarlarida bayon qilishgan.

Binobarin, pedagogik jarayonning mohiyatini anglamagan, bolaga nisbatan chuqur hurmatda bo'lmagan o'qituvchi ta'lim-tarbiya samaradorligi va inson kamolotini ta'minlovchi fikrga ham ega bo'lolmaydi. Yuksak pedagogik mahoratga ega bo'lgan o'qituvchi bolani tushuna olishi, unga nisbatan insonparvar munosabatda bo'lishi, har qanday pedagogik vaziyatni to'g'ri baholashi, yuzaga kelishi ehtimoli

bo'lgan ziddiyatlarni o'z vaqtida bartaraf etishi, pedagogik faoliyatda hamisha ilg'orligi, jamiyat taraqqiyoti hamda pedagogik jarayonda o'quvchilar ongiga singdirilayotgan ezgu g'oyalarni hayot bilan bog'lay olishi lozim..

O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida»gi Qonunda belgilangan vazifalarni amalga oshirish jarayonida o'qituvchining pedagogik mahorati muhim rol o'ynaydi. Komil inson va yetuk malakali mutaxassis maxsus tashkil etilgan pedagogik faoliyat jarayonida shakllanar ekan, ushbu jarayonda o'qituvchilarning o'rni beqiyosdir.

Shu nuqtai nazardan bugungi "Kasbiy pedagogik mahorat: ilg'or tajribalar va rivojlanish istiqbollari" nomli xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya mavzusi dolzarb ahamiyatga ega. Binobarin, unda ko'tarilayotgan masalalar respublikamiz oliy ta'lim tizimining yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish asosida uni isloh qilish yo'nalishlarini belgilash, xalqaro e'tirof etilgan tashkilotlarning reytingida birinchi 500 o'rindan joy egallash, xalqaro tajribadan kelib chiqib, oliy ta'limning ilg'or standartlarini joriy etish hamda ta'lim va ilm-fan texnologiyalarini jalb etish, oliy ta'lim mazmunini sifat jihatdan yangi bosqichga ko'tarish, oliy ta'lim muassasalaridagi muammo va kamchiliklarni tizimli o'rganish, tahlil qilish hamda ularning yechimi yuzasidan innovatsion va texnologik g'oyalar bilan fikr almashadigan muloqot markazlariga aylantirish hamda bu borada professor-o'qituvchilar tashabbuskorligini oshirish oliy ta'lim muassasalari akademik mustaqilligini ta'minlashga oid muammolarni hal qilishga yo'naltirilgan.

Konferensiyaning asosiy maqsadi oliy ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar, ta'lim-tarbiya jarayonida yangi yondoshuvlarni joriy etilishi, ta'lim sifatini yuqori bosqichga ko'tarish, o'qitishning tashkiliy shakllarini takomillashtirish, uzluksiz ta'lim tendensiyalari va zamonaviy yondoshuvlarni, raqamli ta'lim muhitida pedagoglarning kasbiy mahoratini oshirish masalalari, pedagogik mahorat va tarbiya pedagogikasini rivojlantirishda ilg'or xorij tajribalaridan foydalanish, uzluksiz ta'lim tizimida samaradorlikni oshirishning psixologik imkoniyatlarni tahlil qilish, ilg'or xorijiy tajribalarni milliy ta'lim tizimida tatbiq etish, ta'lim jarayoni ustidan samarali jamoatchilik nazoratini o'rnatish, oliy ta'lim muassasalaridagi muammo va kamchiliklarni tizimli o'rganish, tahlil qilish hamda ularning yechimi yuzasidan innovatsion va texnologik g'oyalar bilan fikr almashadigan muloqot markazlariga aylantirish va bu borada professor - o'qituvchilar tashabbuskorligini oshirish masalalariga jamoatchilik diqqatini qaratishdan iboratdir.

Bu borada konferensiyada ishtirok etayotgan barcha ma'ruzachilarga, chiqish qiladigan professor-o'qituvchilar, amaliyotchi-mutaxassislar va ilmiy izlanuvchilarga muvaffaqiyat tilagan holda anjumanni ochiq deb, e'lon qilaman. E'tiborlaringiz uchun rahmat!

J.X.Karshibayev, biologiya fanlar doktori, professor

Mazkur maqolada ko'rib chiqilgan innovatsion klaster modeli nafaqat ta'lim jarayonining mazmunini boyitadi, balki ilm-fan, amaliyot va texnologiyalar integratsiyasini ta'minlab, zamonaviy pedagog kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi. Finlyandiya, Janubiy Koreya va Germaniya tajribasi shuni ko'rsatmoqdaki, ta'lim tizimida ilg'or texnologiyalar, sun'iy intellekt, o'quvchi markazlashgan yondashuv, o'quv dasturlarini erkin va individual loyihalash pedagogik sifatni oshirishda muhim vositalardir.

O'zbekistonda ham klaster asosida faoliyat yurituvchi pedagogik markazlarni tashkil etish orqali hududiy tenglik, o'qituvchilar malakasini oshirish, amaliy va nazariy bilimlarning uyg'unligini ta'minlash imkoniyati mavjud. Innovatsion klaster modeli yordamida o'qituvchilar yangi metodik yondashuvlarni o'zlashtiradi, zamonaviy texnologiyalarni qo'llashga tayyor bo'ladi va ta'lim sifati sezilarli darajada yaxshilanadi. Shuningdek, xalqaro hamkorlikni kuchaytirish, tajriba almashish va o'qituvchilarni doimiy professional rivojlantirish uchun zamin yaratiladi. Umuman olganda, pedagogik ta'limda klaster tizimini joriy etish – bu raqobatbardosh, ilg'or fikrlaydigan va innovatsion salohiyatga ega pedagoglarni yetishtirishning asosiy garovidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Қурбонова М.У. “Педагогик инновациялар ва таълимда интегратив ёндашувлар”. – Тошкент: Фан, 2021.
2. Ўзбекистон Республикаси Таълим тўғрисидаги Қонуни. – Тошкент: Адлия нашриёти, 2020.
3. Жонебекова Ш.А. “Узлуксиз таълим тизимида замонавий технологиялардан фойдаланиш”. – Самарқанд: 2022.
4. Ахмедова Д.А. “Инновацион таълим моделлари ва уларни жорий этиш йўналишлари”. // “Таълим ва инновация” журнали, 2023, №2.
5. Fullan, M. "The New Meaning of Educational Change". – New York: Teachers College Press, 2016.
6. UNESCO. "Futures of Education: Learning to Become" – Global Education Report, 2021.

UZLUKSIZ TA'LIM TIZIMIDA: O'QITISH METODIKASI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

Ayakulov U.A.,

Guliston davlat pedagogika instituti
stajyor-o'qituvchisi ayakulovulugbek@gmail

Annotatsiya: uzluksiz ta'lim tizimida ishlaydigan har bir mutaxassis kasbiy pedagogik ma'lumotga ega blish bilan cheklanmasdan, aynan shu yoshdagi o'quvchilarga ta'lim va tarbiya berishga maxsus tayyorgarlik ko'rgan bo'lishi, metodik va zamonaviy yondashuvlarga alohida e'tibor qaratgan blishi maqsadga muvofiqdir.

Kalit szlar: ta'lim tizimi, o'qituvchi, zamonaviy, kompetentli, kasbiy, yondashuv, faoliyat, kompetensiya, kompetentli pedagog.

Аннотация: каждый специалист, работающий в системе непрерывного образования, должен не только обладать профессиональными педагогическими знаниями, но и иметь специальную подготовку по обучению и обучению учащихся этого возраста, особое внимание к методическим и современным подходам целесообразно сосредоточить.

Ключевые слова: система образования, педагог, современный, компетентный, профессиональный, подход, деятельность, компетентность, компетентный педагог.

Abstract: each specialist working in the continuing education system should not only have professional pedagogical knowledge, but also have special training for teaching and training students of this age, special attention to methodical and modern approaches it is appropriate to have focused.

Key words: educational system, teacher, modern, competent, professional, approach, activity, competence, competent pedagogy.

Uzluksiz ta'lim tizimida fanlarni o'qitishning umumta'lim maqsadlaridan tashqari, uning o'ziga xos maqsadlaridan biri ta'lim oluvchilarning tafakkurni rivojlantirishga erishishdan iborat. Chunki, u ta'lim oluvchilarning qobiliyatlarini aniqlash va rivojlantirishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi.

“Psixologiya” kursidan ma'lumki, ta'lim oluvchilarning o'smirlik davri (12 yoshdan – 15 yoshgacha bo'lgan davr) anatomik-fiziologik va psixologik xususiyatdagi kuchli o'zgarishlar bilan bog'liqdir. Chunki, bu davrda biologik o'sish tezlashadi. Shu sababli ham mazkur davr “o'tish davri” ham deb yuritiladi va ushbu jarayonda zamonaviy o'smir ruhiyatida quyidagi holatlar kuzatiladi: intellektual rivojlanishini ta'minlash, ya'ni tafakkur qobiliyatini rivojlantirish talab yetiladi. Chunki, bu davrda o'smirlarda bilishga bo'lgan qiziqish oshadi;

o'z-o'zini anglash, baholash va tarbiyalashga bo'lgan yehtiyoj shakllanadi. Bu davrda, u o'zini boshqalar bilan solishtira boshlaydi;

Uzluksiz ta'lim tizimining 5-9 sinf ta'lim oluvchilari o'smir yoshida bo'lib, bu davrda o'qituvchi ta'lim jarayonini tashkil yetishda buni hisobga olishi muhim hisoblanadi. Chunki, zamonaviy ta'lim tizimida tafakkurning aniq maqsadga qaratilgan rivojlanishsiz ta'lim oluvchilar yetarli darajada bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'la olmaydi. Bunga erishish, bugungi ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biri bo'lib, uni amalga oshirishda o'qituvchining roli muhimdir.

Hozirgi kun ta'lim tizimini modernizasiya qilish davr talabi bo'lib turgan bir sharoitda, ilmiy axborot hajmini kundan-kunga jadal su'ratlar bilan oshib borishi, ayniqsa, umumta'lim maktabida ta'limning chegaralanganligi, unda o'qitilayotgan fanlar mazmunini qisqartirish imkoniyatlarining kamligi mazkur jarayonni amalga oshirishni murakkablashtirmoqda.

Ilmiy-didaktik, ilmiy-metodik izlanishlar natijasi shuni ko'rsatmoqdaki, yuqoridagi vazifalarni amalga oshirish va ko'zlanganmaqsadlarga yerishishning samarali yo'llaridan biri ta'lim tizimiga zamonaviy innovasion-pedagogik va modulli texnologiyalarni joriy yetishdan iborat.

Davlat ta'lim standartlari (DTS), Malaka talablari (MT)lari darajasida ta'lim oluvchilar tomonidan bilimlarni egallanishida ta'lim jarayonini zamonaviy pedagogik texnologiya asosida tashkil qilishda qo'llaniladigan uchta toifagi pedagogik usullar ya'ni, birinchi toifadagi usullar “An'anaviy usullar” deb atalib, Ta'lim oluvchiyoshlarga bilimlarni “Yetkazib berish” tamoyiliga asoslanadgan, ikkinchi toifadagi usullar “Noan'anaviy” yoki “Interaktiv” usullar deb nomlanib, ta'lim oluvchilarni bilim egallashlarida “faollashtirish” tamoyiliga suyanadgan va uchinchi toifadagi usullar “Ilg'or yoki Zamonaviy usullar” deyilib, ta'lim – tarbiya jarayonini jadallashtirish va samaradorligini oshirish tamoyilidan kelib chiqadigan usullar

haqida barcha fan o'qituvchilarining yetarli darajada tushunchalarga ega bo'lishi va pedagogik faoliyati jarayonida ulardan to'g'ri va o'rinli foydalana olishlari talab etiladi. Chunki: ijtimoiy foydali mehnatga tayyorlashda; anglagan holda bilim olishga va mustaqil o'z bilimlarini oshirib borishga o'rgatishda; fanga bo'lgan qiziqishlarini rivojlantirishda; mantiqiy fikrlashga o'rgatishda; ta'lim samaradorligini oshirish va takomillashtirishda zamonaviy ta'lim texnologiyalari, uning usullarisiz ta'lim maqsadlariga erishib bo'lmaydi.

Hozirga kunda mamlakatimiz ta'lim tizimiga innovasion-pedagogik, modulli texnologiyalar va zamonaviy ta'lim vositalarini ta'lim jarayoniga keng tatbiq etish davr talabi bo'lib qolmoqda. Bu o'z navbatida, ta'lim jarayonini oldindan loyihalashtirishni amalga oshira oladigan, texnologik bilimlar tizimiga ega bo'lgan zamonaviy o'qituvchilarga bo'lgan talabni oshiradi.

Tan olish kerakki, keyingi yillarda inovasion-pedagogik va modulli texnologiyalar bo'yicha mamlakatimiz olimlari tomonidan samarali ishlar amalga oshirildi. Lekin, chop etilgan ko'plab ilmiy-metodik adabiyotlarda munozoraga sababchi bo'layotgan kamchiliklarga yo'l qo'yib qilinmoqda. Jumladan, pedagogik amaliyotda keng qo'llaniladigan "metodika" va "texnologiya" tushunchalari mohiyatini tavsiflashda ko'plab adabiyotlarda turli yondashuvlar mavjud bo'lib, ular ma'lum ma'noda ta'lim jarayonini samarali tashkil etishga to'sqinlik qilmoqda. Shu nuqtai-nazardan olib qaraganda, mazkur masala yuzasidan ayrim mulohozalarni ta'kidlab o'tish maqsadga muvofiq deb hisoblaymiz.

"Metodika" o'zaro ta'sir yetishning turli shakllarini o'rganish asosida mazkur fanni o'qitish va o'rganish yo'llarini ishlab chiqadi va ta'lim oluvchilarga ta'sir yetishning aniq tizimini o'qituvchilarga taklif yetadi. Bu tizimlar DTS va MT, o'quv fani dasturi va darsliklarda ochib beriluvchi ta'lim mazmunida o'z aksini topadi hamda ta'lim metod, shakl va vositalari orqali amalga oshadi. Har bir fan metodikasi didaktika bilan mustahkam bog'langan va uning umumiy qoidalariga tayanadi. Ta'lim-tarbiya tamoyillariga asoslanib yesa, metodika o'quv fanining maqsadi, uning ta'lim oluvchi shaxsini rivojlanishidagi ahamiyatini ochib beradi.

Umumiy ma'noda "metodika" tushunchasi ma'lum bir ishni bajarish uchun zarur bo'ladigan metod va usullar tizimidir. Yoki bu tushuncha, ta'limiy maqsadga erishishda qo'llaniladigan pedagogik usul yoki chora va tadbirlarni qo'llash yo'riqnomasi sifatida tushuniladi.

Mamlakatimizda ta'limni rivojlantirishning maqsadli dasturiga muvofiq ta'lim tizimi modernizatsiyalash, kadrlarni qayta tayyorlash, o'quv jarayonini axborotlashtirish, axborot makonlarini yaratish kabilarni amalga oshirish zarur. Sanab tilgan talablar yangi milliy ta'lim tizimining shakllanishiga, inson kapitalining rivojlanishiga, mamlakatimiz iqtisodiyotining mustahkamlanishiga olib keladi.

Pedagog kadrlarning bilimlarini, kompetensiyalarining doimiy yangilash va butun ta'lim tizimini takomillashtirish uchun shart-sharoitlarni yaratish lozim. Ta'lim-jarayoniga innovatsion texnologiyalarning joriy qilinishi ta'lim oluvchilarni dolzarb bilimlar bilan ta'minlash uchun kasbiy faoliyatiga yangi yondashuvlarni olib kirish va ularni o'zlashtirishi darajasining ortishiga imkon beradi.

Yuqorida aytilganlarni umumlashtirgan holda aytish mumkinki, kompetentli yondashuv – bu hozirgi zamon kasbiy ta'lim tizimini mehnat bozorining talab va

ehtiyojlari bilan bir qatarga qyishga intilishdir. Pedagog-xodimlar uchun yeng muhim vazifa bo'lib, kompetensiyalarni amaliy jihatdan egallash zarurati sanaladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xasanov A.A., Uroкова Sh.B. (2021). Sifrovizatsiya obrazovaniya na sovremennom etape razvitiya informatizirovannogo obshchestva. Scientific progress, 2 (1), 300-308.
2. Nurumbekova Y. Tarbiyachi kasb faoliyatida innovatsion texnologiyalar. – Guliston: Ziyo, 2012. –B. 22.
3. Raxmanova, M. K. (2019). Talabalarda ijtimoiy faollikni rivojlantirishning nazariy metodologik asoslari. Xalq ta'limi.

UZLUKSIZ TA'LIM TENDENSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

Mansurova O.U.,
GDPI o'qituvchisi

Egamqulova Sh.J.,
GDPI talabasi,

e-mail: shamsiyabonu66@gmail.com

Annotatsiya: mazkur tezisdagi uzluksiz ta'lim tizimidagi so'nggi tendensiyalar va zamonaviy pedagogik yondashuvlar tahlil qilinadi. Shuningdek, butun umr davomida o'qish g'oyasi, raqamli texnologiyalarning ta'limga ta'siri, o'qituvchining roli va moslashuvchan o'quv modellari haqida fikr yuritiladi. Ilmiy yondashuv asosida innovatsion metodlar va uzluksiz o'rganishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati yoritiladi.

Kalit so'zlar: uzluksiz ta'lim, zamonaviy yondashuvlar, raqamli pedagogika, innovatsiya, ta'limda texnologiya.

Аннотация: в этих тезисах рассматриваются современные тенденции непрерывного образования и педагогические подходы нового поколения. Обсуждаются идеи обучения на протяжении всей жизни, влияние цифровых технологий на образование, изменяющаяся роль преподавателя и гибкие модели обучения. Особое внимание уделяется инновационным методам и социально-экономическому значению непрерывного обучения.

Ключевые слова: непрерывное образование, современные подходы, цифровая педагогика, инновации, образовательные технологии.

Annotation: this article analyzes the latest trends in lifelong learning and modern pedagogical approaches. It discusses the concept of learning throughout life, the impact of digital technologies on education, the evolving role of the teacher, and flexible learning models. Based on scientific insights, the article highlights innovative methods and the socio-economic significance of continuous education.

Keywords: lifelong learning, modern approaches, digital pedagogy, innovation, educational technology.

Zamonaviy axborotlashgan jamiyatda ta'lim tizimi nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki iqtisodiy barqarorlik, milliy taraqqiyot va ijtimoiy uyg'unlikning asosiy omiliga aylangan. XXI asrda ilm-fan va texnologiyalarning jadal rivojlanishi, raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishi, kasblar tarkibining tez-tez yangilanishi insoniyat oldiga butun umr davomida o'rganish zaruratini qo'yimoqda. Ana shunday sharoitda uzluksiz ta'lim tushunchasi nafaqat pedagogik, balki strategik va sotsiokulturn ahamiyat kasb etmoqda.

QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH VOSITASI.....	94
BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARIDA KASBIY MAHORATNI OSHIRISHDA SHAXMAT O'YINING TA'SIRI.....	98
UZLUKSIZ TA'LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISHDA PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR VA INTEGRATSIYAVIY YONDASHUV	101
UZLUKSIZ TA'LIM TIZIMIDA: O'QITISH METODIKASI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	104
UZLUKSIZ TA'LIM TENDENSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	107
UZLUKSIZ TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA PSIXOLOGIK MOTIVATSIYANING ROLI VA QO'LLASH STRATEGIYALARI	111
MASOFAVIY TA'LIM ASOSIDA O'QUVCHILARDA MUSTAQIL O'QISH VA O'RGANISHGA YO'NALTIRILGAN KO'NIKMALARNI SHAKLLANTIRISH.....	114
BARKAMOL YOSHLAR TARBIYASIDA GENDER MUNOSABATLARINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI: SHAXS RIVOJLANISHI VA IJTIMOIIY MOSLASHUV	116
TARBIYA DARSLARIDA VITOGEN TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA EKOLOGIK MADANIYATNI SHAKLLANTIRISH.....	121
TALABALARDA KREATIVLIKNI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK IMKONIYATLARI	126
UZLUKSIZ TA'LIM TIZIMIDA O'SMIRLARNI KASBGA YO'NALTIRISH JARAYONIDA MAHALLADA PSIXOLOGIK XIZMAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	129
INNOVATSION TA'LIM METODLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI	131
UZLUKSIZ TA'LIM TIZIMINI TASHKIL ETISHDA KREDIT TEXNOLOGIYASINING SAMARADORLIGI VA PSIXOLOGIK IMKONIYATLARI.....	134
UZLUKSIZ TA'LIM TENDENSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	138
UZLUKSIZ TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI PEDAGOGIKA USULLARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI	142
PEDAGOGIK INNOVATSION YONDASHUVLAR VA ZAMONAVIY TA'LIM METODLARI	147
KASBIY-PEDAGOGIK KOMPETENSIYA ASOSLARI VA UNI SHAKLLANTIRISH TEXNOLOGIYASI	151
UZLUKSIZ TA'LIM JARAYONIDA SHAXSNING MA'NAVIY KAMOLOTIGA OID FAZILATLARNI SHAKLLANTIRISH	154
YUQORI MALAKALI KADRLAR TAYYORLASHNI UZLUKSIZ TIZIMINI TASHKIL ETISH.....	156
TA'LIM FAOLIYATIDA TEATR PEDAGOGIKASIDAN FOYDALANISH TAMOIYILLARI	161
СОВРЕМЕННЫЕ ПОХОДЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ	165
TARBIYA JARAYONIDA VITAGEN YONDASHUVLAR ROLI VA AHAMIYATI	169
BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING KASBIY PEDAGOGIK MAHORATINI RIVOJLANTIRISH ZARURIYATI	171